

Прва основна школа краља Петра II
Ужице

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Време трајања програма: школска 2020/2021.и 2021/2022. године

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: седми

Годишњи фонд часова: 144

Недељни фонд часова: 4

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерењо приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Задаци наставе Српског језика и књижевности:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности

- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- увођење ученика у појам синтагме (атрибут у оквиру синтагме)
- упознавање напоредних односа међу реченичним члановима и конгруенције
- уочавање комуникативне и предикатске реченице, независне и зависне предикатске реченице
- проширивање знања о глаголским облицима
- развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту
- постепено уочавање структуре основних облика писменог изражавања

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ФОНДА ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА

Тема/област	Обрада	Утврђивање	Систематизација	Свега
1. Језик	27	18	7	52
Грамматика	25	16	5	46
Правопис	2	2	2	6
2. Књижевност	33	15	6	54
Школска лектира	28	11	5	44
Домаћа лектира	5	4	1	10
3. Култура изражавања	20	12	6	38
Говорно изражавање	4	3	2	9
Писмено изражавање	16	9	4	29
Укупно	80	45	19	144

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура.

Редни број	Исходи	Теме/области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
1.	<p>-користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима које чита;</p> <p>-истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;</p> <p>-чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их у складу са узрастом;</p> <p>-разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста;</p> <p>-разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен;</p> <p>-тумачи мотиве (према</p>	<p>КЊИЖЕВНОСТ (54)</p>	<p>ЛЕКТИРА Лирика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Јован Дучић: „Подне“ 2. Милан Ракић: „Божур“ 3. Владислав Петковић Дис: „Међу својима“ 4. Милутин Бојић: „Плава гробница“ 5. Десанка Максимовић: „Крвава бајка“ 6. Стеван Раичковић: „После кише“ 7. Јован Јовановић Змај: „Јутутунска јухахаха“ 8. Рабиндранат Тагоре: „Папирни бродови“ 9. Вислава Шимборска: „Облаци“ <p>Епика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна бајка (једна по избору): „Међедовић“/ „Чудотворни прстен“/ „Златоруни ован“ 2. Стефан Митров Љубиша: „Кањош Мацедонов“ (одломак) 3. Радоје Домановић: „Вођа“ (одломак) 4. Петар Кочић: „Кроз мећаву“ 5. Иво Андрић: „Јелена, жена које нема“ (одломак) 6. Данило Киш: „Прича о печуркама“ / „Еолска харфа“ 	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Одговоран однос према здрављу.</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:</p> <p>Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу</p> <p>-Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца</p> <p>-Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак</p> <p>-На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими.</p> <p>-Читањем различитих приповедних врста ученици развијају</p>

<p>њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраниом лирском тексту;</p> <ul style="list-style-type: none"> -локализује књижевна дела из обавезног школског програма; -разликује етапе драмске радње; -разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; -разликује облике казивања (форме приповедања); -идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; -анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; -уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; 		<p>7.Алфонс Доде: „Последњи час“ /Владимир Набаков: „Лош дан“ 8.„Дневник Ане Франк“ (одломак) 9.Ефраим Кишон: „Код куће је најгоре“ (једна прича по избору) 10.„Афоризми“ (Душан Радовић и други)</p> <p>Драма</p> <p>1.Бранислав Нушић: „Валст“ (одломак) 2.Вида Огњеновић: „Кањош Мацедоновић“ (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана)</p> <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ</p> <p>Обавезна дела</p> <p>1.Михајло Пупин: „Са пашњака до научењака“ (одломак) 2.Јелена Димитријевић:„Седам мора и три океана“ (одломак)/Милош Црњански: „Наша небеса“ („Крф, плава гробница“- одломак)</p> <p>Једно дело по избору</p> <p>1.Јован Цвијић: „Охридско језеро“ (одломак) / Пеђа Милосављевић: „Потера за пејзажима“ 2.Светлана Велмар Јанковић: „Српски</p>	<p>позитиван став о прозном стваралаштву</p> <ul style="list-style-type: none"> -Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела -Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве -На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и
--	--	--	--

<p>-разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; -критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; -доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; -препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; -размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевноуметничких текстова; -препоручи књижевно дело уз кратко образложење; -упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст.</p>		<p>Београд деспота Стефана (Капија Балкана)“ 3. Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Епске народне песме покосовског тематског круга („Смрт војводе Пријезде“, „Диоба Јакшића“, и једна песма по избору) 2. Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима („Мали Радојица“, „Стари Вујадин“, „Старина Новак и кнез Богосав“, „Ропство Јанковић Стојана“) 3. „Свети Сава у књижевности“: -одломак из „Житија Светог Симеона“ (о опроштају оца од сина); -избор из народних прича и предања (на пример: „Свети Сава и ђаво“, Легенде о Светом Сави); -избор из ауторске поезије о Светом сави (на пример Матија Бећковић: „Прича о Светом Сави“); 4. Мирослав Антић: „Плави чуперак“ и „Шашава књига“ (избор) 5. Антоан де Сент Егзипери: „Мали Принц“; Момо Капор: „Мали принц“</p>		<p>разлике.</p>
--	--	--	--	-----------------

		<p>6. Јоанн Стерија Поповић: „Покондирена тиква“</p> <p>7. Душан Ковачевић: „Свемирски змај“</p> <p>8. Дејан Алексић: „Ципела на крају света“/Игор Коларов: „Дванаесто море“</p> <p>ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати до 3 дела)</p> <p>1. Милорад Павић: „Руски хрт“ (одломак)</p> <p>2. Тургењев: „Шума и степа“</p> <p>3. Антон Павлович Чехов: „Чиновникова смрт“</p> <p>4. Јанко Веселиновић: „Хајдук Станко“ (одломак из првог дела романа)</p> <p>5. Гордана Малетић: „Катарке Београда“ (прича „Зебња“ и друге)</p> <p>6. Урош Петровић: „Загонетне приче“</p> <p>7. Александар Манић: „У свитање света“</p> <p>8. Јасминка Петровић: „Лето када сам научила да летим“</p> <p>9. Градимир Стојковић: „Хјдук у Београду“</p> <p>10. Корнелија Функе: „Срце од мастила“</p> <p>11. Душица Лукић: „Земља је у квару“ (избор)</p> <p>12. Гордана Брајовић: из збирке песама „Индија“, „Индија“ („Пролази слон пун мириса“, „Пролази слон пун Хималаја“)</p> <p>13. Душан Поп Ђурђевић: „Лет лионског Икара“</p> <p>КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И</p>		
--	--	--	--	--

			<p>ПОЈМОВИ</p> <p>Опкорачење. Рефрен.Цезура. Везани и слободни стих. Ауторске лирске песме:рефлексивна и сатирична. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација). Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода . Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис.Аутобиографија.Легендарна прича.Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње; увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.</p>		
2.	-разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и	ЈЕЗИК (52)	Грађење и основна значења глаголских облика: футур 2. , императив, потенцијал; трпни глаголски придев, глаголски прилог	Компетенција за учење; Рад са подацима	Комбиновање различитих врста дидактичког

<p>употреби их у складу са нормом; -одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; -уочи делове именичке синтагме; -разликује граматички и логички субјекат; -разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; -препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; -идентификује врсте зависних реченица; -искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; -примени основна правила конгруенције у реченици;</p>	<p>Грамматика</p>	<p>садашњи и глаголски прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложен глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, и реченицом. Конгруенција – основни појмови.</p>	<p>и информацијама; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу.</p>	<p>материјала: илустрација, табела, паноа, Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима Самоевалуација и евалуација</p>
<p>-доследно примени правописну норму;</p>	<p>Правопис</p>	<p>Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима.</p>		<p>Комбиновање различитих врста</p>

			Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница, правописних знакова.		дидактичког материјала: текстова, табела Самоевалуација и евалуација Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури
	-разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;	Ортоепија	Дугоузлазни и дугосилазни акценат.		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем

					ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију Самоевалуација и евалуација
3.	<p>-говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;</p> <p>-разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила;</p> <p>-састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа;</p> <p>-напише једноставнији аргументовани текст позивајући се на чињенице;</p> <p>-користи технички и сугестивни опис у изражавању;</p> <p>-препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу;</p> <p>-пронађе потребне</p>	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (38)</p>	<p>Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови.</p> <p>Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.).</p> <p>Текст заснован на аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа.</p> <p>Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго.</p> <p>Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитоване); вежба аргументовања (дебатни разговор).</p> <p>Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке.</p> <p>Језичке вежбе: допуњавање текста</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:</p> <p>Ученици развијају своју писменост</p> <p>-Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност</p> <p>-Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе</p> <p>-Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање</p> <p>-Ученици практично</p>

<p>информације у нелинеарном тексту; -напише електронску (имејл, СМС) поруку поштујући нормативна правила; -примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); -састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); -правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.</p>		<p>различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтаagma, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.</p>	<p>примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима -Самостално примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација</p>
---	--	---	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Између предмета: Историја - друштвено-историјска локализација књижевних текстова и ликова који се у њима појављују, историјски оквири језичког развоја. Географија-географско-демографске одлике средине за које се везују радње књижевних текстова, легенде. Ликовна култура-илустрације књижевних текстова. Музичка култура- мотивски. Страни језици- тумачење непознатих речи, порекло речи у нашем језику, поређење граматичких особина. Математика- математички модели у служби сликовитости, рад са табелама. Посете Градској галерији, Народном музеју, Сајму књига, праћење позоришних представа, биоскопских пројекција, књижевних вечери и свих других културних дешавања у локалној средини

Активности у наставном процесу	
Активности ученика	Дефинише,индетификује именује, репродукује, бира, утврђује, представља, издваја, организује, пише, понавља,прилагођава, тумачи,илуструје, демонстрира, показује, објашњава, препознаје, анализира,формулише,планира, повезује, класификује, процењује, описује, вредмује, бира, поставља питања, игра се....
Активности наставника	Припремање, организовање, читање, објашњавање,разговор, слушање,посматрање, праћење, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење,процењивање, одлучивање.

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика.

Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, 15 мин. Провера знања, тематске провере знања , тест – годишња провера знања)

Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене,, табеле и сл.)

Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА

У току школске године биће реализоване две процене остварености стандарда: на крају првог полугодишта и на крају школске године (ова процена обухвата читаво градиво). Ученици ће решавати тестове израђене по стандардима, који ће се састојати од дванаест питања и то: 6 на основном, 4 на средњем и 2 на напредном нивоу. Ученици ће радити тест подељени у две групе. Резултати ће бити приказани табеларним прикатом процене остварености стандарда по нивоима. У тестовима ће преовладавати задаци отвореног типа.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)

Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научних поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором и технологијама и</p>	<p>ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену одличан (5);</p>	<p>- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника</p> <p>-Комисија ученика и наставница</p>	<p>Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 Ко не зна одговор -</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним</p>	<p>- Усмено одговарање</p>	<p>Свеобухватност одговора Хронолошка прецизност Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p>	<p>По потреби, бар једном у полугодишту</p>
		<p>-Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију</p>	<p>За три недоношења домаћег -1 у свеску, а након опомене и у дневник</p>	<p>Свакодневно током године праћење</p>

		планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4);			
			Прегледање свески	Уредност Све забележено са часова	На крају наставне године
		ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3);	- Писане провере Ученици дају самопроцену оцене	Бодовање: 40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5	Након сваке теме
			- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)	По потреби
ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве	- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Прва три пара која ураде добијају +5	По потреби		

		који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и, добија оцену довољан (2);			
Ангажовање ученика у настави.	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	веома висок степен ангажовања ученика (5)	Вођење евиденције од стране наставника о:	- Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано - Учесталост јављања и активност по месецима - Учествује, помаже другима, израђује самостално или у сарадњи са другима - Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...) - Спреман је да помогне другима - Иницијатива и квалитет продукта	- Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (4)	- Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) - Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) - Учешћу на такмичењима		
		уз ангажовање ученика (3)	- Посета културно-историјским институцијама и догађајима (позориште) - Несебичном пружању помоћи другим ученицима - Израда паноа, различитих врста излагања		
		ангажовање ученика (2)	- Сумативно оцењивање: на крају првог и трећег класификационог периода, на крају првог полугодишта и на крају школске године		

ОБЛАСТ / ТЕМА	СТАНДАРДИ
<p>КЊИЖЕВНОСТ</p>	<p>SJ.1.4.1.повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8. разреда) са именима аутора тих дела</p> <p>SJ.1.4.2.разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност)</p> <p>SJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму</p> <p>SJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)</p> <p>SJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратија, дескрипција, дијалог и монолог</p> <p>SJ.1.4.6.препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, оноματοпеја)</p> <p>уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу</p> <p>SJ.1.4.7. време и место радње, лик...</p> <p>SJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе</p> <p>SJ.1.4.9.способан је за естетски доживљај уметничких дела</p> <p>SJ.2.4.1.повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања</p> <p>SJ.2.4.2.повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација</p> <p>SJ.2.4.3.разликује лирско-епске врсте (баладу, поему)</p> <p>SJ.2.4.4. разликује књижевна научна врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове</p> <p>SJ.2.4.5.препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст)</p> <p>SJ.2.4.6.одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност</p> <p>SJ.2.4.7.разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог</p> <p>SJ.2.4.8.уочава разлику између препричавања и анализе дела</p>

	<p>CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама</p> <p>CJ.3.4.1.наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива</p> <p>CJ.3.4.2.издва ја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту</p> <p>CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу</p> <p>CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту</p> <p>CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе</p> <p>CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело</p> <p>CJ.3.4.7.изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже</p> <p>CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави.</p>
<p>ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)</p>	<p>CJ.1.2.1.зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p> <p>CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)</p> <p>CJ.1.2.4.уме да преприча текст</p> <p>CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални)</p> <p>CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите образце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу</p> <p>CJ.1.2.7.зна да се служи Правописом (школским издањем)</p> <p>CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима</p> <p>CJ.1.2.9.има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње</p> <p>CJ.1.3.1.зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама</p> <p>CJ.1.3.2.уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације</p> <p>CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима</p>

CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи

CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела

CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)

CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне)

CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима

CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми

CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)

CJ.1.3.11. препознаје бирократски језик као непожељан начин изражавања

CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору као лексички механизам

CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.)

CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.)

CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви)

CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама

CJ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас)

CJ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика

CJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина

CJ.1.3.20. има позитиван став према дијалектима (свом и туђем)

CJ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој

CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан

CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај
CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста
CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика
CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева

CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме
CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене
CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи
CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)
CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)
CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима
CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици
CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика

CJ.2.3.9. познаје метонимију као лексички механизам
CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава
CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)

CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста
CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст
CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу
CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста
CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима
CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)
CJ.3.3.3. зна и у свом говору примењује акценатску норму

	<p>SJ.3.3.4.познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама</p> <p>SJ.3.3.5.познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)</p> <p>SJ.3.3.6.познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)</p> <p>SJ.3.3.7.уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла</p> <p>SJ.3.3.8.зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава</p>
<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>SJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи</p> <p>SJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), наратија (приповедање), аргументација, пропаганда</p> <p>SJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима</p> <p>SJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста</p> <p>SJ.1.1.5.проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима</p> <p>SJ.1.1.6.разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног</p> <p>SJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказа не односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту</p> <p>SJ.1.1.8.чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе</p> <p>SJ.2.1.1.чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених и информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради и вршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање рад и уживања</p> <p>SJ.2.1.2.познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама)</p> <p>SJ.2.1.3.препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове</p> <p>SJ.2.1.4.разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме</p>

	<p>њима да се користи</p> <p>SJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>SJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима</p> <p>SJ.2.1.7. препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у тексту</p> <p>SJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>SJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст</p> <p>SJ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту</p> <p>SJ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе.</p>
--	--

ПРОЈКТНА НАСТАВА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Свети Сава (време реализације друго полугодиште)	36	Предлажу задатке, деле се у групе, организују поделу посла унутар групе, организују истраживачки део посла, прикупљају и обрађују податке, праве паное, презентације, анкете и чек листе, презентују радове, процењују рад групе, проценују рад других група.	Предлаже тему, координира рад група, осигурава поштовање временских оквира, усмерава рад ученика, саветује, проверава тачност, процењује успешност рада	<ol style="list-style-type: none"> 1. дијалогска 2. демонстративна 3. илустративна 	Усвајање градива у већем обиму Боље разумевање градива Повезивање теоријских знања са практичним искуствима Примена стечених знања у решавању

			групе, прати и оцењује активности ученика.		свакодневних ситуација Повезивање градива различитих предмета у решавању постављених задатака Неговање тимског духа и сарадње
--	--	--	--	--	---

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. Размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ДОДАТНА НАСТАВА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставникове инструкције; -користи препоручену литературу; -испуњава и реализује истраживачке задатке; -повезује различите изворе знања и изводи закључке; 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче и усмерава рад ученика; - даје потребна објашњења; - упућује на доступну литературу; - осмишљава истраживачке задатке; - прати реализацију и даје коментар; - одговара на питања; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -проширује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима;
Језик	<ul style="list-style-type: none"> -поставља питања; -прати инструкције од стране наставника; - решава тестове са примерима из ових области; - уочава у тексту тражене граматичке моделе; - самостално проналази примере у задатом тексту; 	<ul style="list-style-type: none"> -подстиче и усмерава рад ученика; -појашњава и додатно објашњава граматичку грађу; -проналази адекватне примере за анализу; -осмишљава и креира задатке за самостално вежбање; -подстиче ученике на самостално креирање примера; 	<ul style="list-style-type: none"> -познаје и разликује глаголске облике; -разликује променљиве и непроменљиве врсте речи; -анализира именичку синтагму; -прецизно именује реченичне чланове ,разликује граматички и логички субјекат, прост и сложен глаголски предикат; -разликује предикатску и комуникативну реченицу, као и врсте напоредних односа и врсте зависних реченица; -разликује којом синтаксичком јединицом је исказан реченични члан; -познаје основне појмове у вези са конгруенцијом; -доследно примењује правописну норму у вези са глаголским облицима, зависним реченицама, скраћеницама;
Језичка култура	<ul style="list-style-type: none"> -решава понуђене задатке; -поставља питања; 	<ul style="list-style-type: none"> -подстиче и усмерава рад ученика; -проналази примере у тексту за 	<ul style="list-style-type: none"> -разликује књижевноуметнички и публицистички стил;

	<p>-прати инструкције наставника.</p>	<p>језичку анализу; - саставља и осмишљава примере за вежбање; - даје појашњења и образлаже ученичке радове.</p>	<p>-саставља логички смислене текстове; -уме да искаже аргументоавно мишљење; -прави, чита и тумачи податке представљене легендом, табелом, графиконом, мапом ума и слично.</p>
--	---------------------------------------	--	---

ДОПУНСКА НАСТАВА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> - прати смернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - решава захтеве задатка уз помоћ наставника; - усваја основне појмове из епике, лирике и драме; - усваја основне књижевне термине и појмове; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученике; - појашњава ученицима захтеве задатака; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује књижевни род на основу датог примера; - уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; - препознаје дескрипцију, нарацију, монолог, дијалог; - усваја основне књижевнотеоријске појмове (врсте строфе, стиха, риме и стилске фигуре);
Језик	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставаникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задатака; - решава задатке; 	<ul style="list-style-type: none"> - проналази једноставније примере за вежбу; - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика; 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује просте и сложене, као и личне и неличне глаголске облике; - разликује променљиве и непроменљиве врсте речи; - уочава главну реч и зависне шланове синтагме у једноставним примерима; - препознаје врсте субјекта, предиката и објекта; - уочава разлику између комуникативне и предикатске реченице; - препознаје напоредне односе међу независним реченицама; - одређује врсту зависне реченице у једноставнијим примерима; - примењује правописну норму у једноставнијим примерима;

Језичка култура	- поставља питања; - решава задатке; - прати инструкције наставника.	- појашњава захтеве задатака; - проналази пригодне краће текстове за рад и вежбу; - прати и подстиче рад и напредовање ученика.	- препознаје технички и сугестивни опис; - уочава цитат у тексту и тумачи фусноту; - тумачи једноставније табеле и гарфиконе; - допуњује текст различитим облицима променљивих речи; - проналази тражене податке у краћем тексту.
----------------------------	---	---	--

СЕКЦИЈЕ

Рецитаторска, новинарска, драмска и литерарна

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ: СЕПТЕМБАР-ЈУН

АКТИВНОСТИ:

- Учешће на такмичењима рецитатора
- Израда школских новина и паноа
- Учешће на школским приредбама (Дан школе, Савиндан)
- Учешће у пројектима и конкурсима
- Сарадња са другим школама
- Сарадња са институцијама локалне самоуправе